

A' ROMAI TSASZÁRI ÉS AP. KIRALYI FELSÉGNEK
KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indúlt BÉTSBÖL Szeredán 18. Juniusban. 1788.

Hali Történetek és Környülállások.

A z élesen látó Politikusok Európának mostani állapotját edgy olyan mesterségesen öszve-
szött font Pókhálóhoz hasonlítják, mellynek fonalai
a' Fejedelmi Udvarokhoz lévén kötve, midön ed-
gyik meg-mozdittatik, mindenik részben benne. Az
Austriai, *Orosz*, *Török*, *Pruszsus*, *Lengyel*,
Frantz, *Anglus*, *Svéd*, *Dán*, *Spanyol*, *Velentze*
s. t. Udvarok mind titkos és nyilván való hadi-ké-
születeket tésznek; ki a' szárazon, ki a' tengeren.
Mint hogy ezen hálót kötött Pók a' tengeri kereske-
dés

dés, úgy vélekednek fokban, hogy ezen szárazon kezdődött tűznek utolsó része a' tengerek' vizeiben fogna ki-óltódni. Hofzszos és unalmos lenne a' mi szárazon lakó Olvasóinknak a' Tengerekkel szomszédos Udvarok' titkos hadi-készületeiket elé szám-lálnunk, midőn közelebbről való történetekről ki-vánnak olvasni — 's azonban fokaktól adófsaknak is tartatunk még ezen kérdésre való meg feleléssel: mi vólt az oka, hogy az ellenség' földére való által-költözésre már ki-állott Táborunk edgy szempillan-tásban hátra-maradó parantsolatot vett légyen? — Némellyek azt mérik erősíteni, hogy midőn ezen Tábor már által induló félben vólna, edgy el-fogott Kém, a' vallatásban azzal mentette vólna-meg éle-tét, hogy a' Törököknek a' mi előre el-nézett Tá-bor-helyeinken el-állott minájokat ki-jelentette vól-na; melyre ő Felsége leg-ottan parantsolatot adott a' Tábornak helyben maradására. Igaz légyené ezen ok vagy nem, arról mi jót nem álhatunk — Nagy szorgalmtofságok közé helyhezette a' Diványt an-nak meg gondolása, hogy már most a' Török Biro-dalmoknak két leg-nagyobb Oszlopja, u. m. a' Nagy Vezér a' szárazon, és a' Kapután Basza t. i. a' Nagy Vezér a' Tengeren egy-más között alattom-ban való halálos gyűlötségben lévő ellenségek; kik szüntelen egy-másnak meg-boszfűllására töreke-dnek, mind ketten, edgyik a' szárazon, a' másik a' Tengeren az ellenség előtt állanak; kik közül ha valamellyik, a' másiknak boszfű-állására hitetlenné találna lenni, a' Portának ezen háborút meg-lábbal-ni tellyes lehetetlen lenne; sőt így-is nagy úszni va-ló Tenger vagyon előtte — meg-válik mikor, és hogy úszhatják kerekszül; mert még eddig a' mi né-

pünk, (az edgy Dubitzai tsatát ki-rekesztvén) mindenütt nagyobb elő-menetellel tértek'-meg a' tsatából — ugyan-is

A' Belgrádi Törökök Juniusnak 2-dikán ismét a' Besániai sántzon dolgozókra akarnak vala ütni; de ekkor tsúfófobban üzettek - vizsza, mint egyébkor: 6 hajókon jöttenek vala ekkor által a' Törökök, kiknek jöveteleket a' miéink előre észre vévén, csak azt várták, hogy a' partra ki-költözzenek, leg ottan olyan markoson nyúlának hozzájuk, hogy 150 Török leg-ottan fogságba esék, a' holt Török testek pedig olly számofok valának, hogy azoktól mind a' part, mind a' Száva vize egészen bé terítve lenni láttattak. — Ő Felsége mostan többnyire maga szokta ki-adni estvéneként azon titkos szót (*la parole*) a' mellynek mondásáról esmérik-meg éjtszánkánként az álló őrzők a' patrolirozó magok pajásfaikat az ellenségtől. — Ezen hónapnak elején az Erdélyben fekvő Sergek-is Dolmátsnál Generál Gr. Fábriának vezérsége alatt Táborba szállottak; mely tábor ezekből áll: az egész Szávoja Dragon. Regiment, a' Toskána Húszároknek egy része, a' Székely Húszároknek egy része: továbbá a' Gyulai Ferentz, Orosz, Székely gyalóg Sergek. Iten mindenek sajnálják a' Toskána Húszár Hadnagy Fraizel szerentsétlen esetét, a' ki a' 'Siy vizének árába vesztette nagy reménységü életét. — Az Oláh-orfági Törökök ismét egy új hadakozó eszközt találtak; ugymint: egy hofszu rúdra vas horgokat szegezvén, azt igyekezik a' mi katonáinknak hajába akasztani, és az által közelebb húzni, hogy a' fejeket annál könnyebben el-vághassák. — Minekutánna Khotzim Várát a' miéink alkalmasint öszve

lövöldözték és el-égették volna, az ostromot Hertzeg *Kóburg* félbe hagyatta, és az ágyukat *Tsernovitzba* és *Szniatimba* vitette. — *Khotzimból* két régen el-szökött *Erdődi Húszárok* jöttek által a' mi táborunkba, és a' Hertzegnél jelentették magokat a' ki-hirdetett közönséges Tsászári pardonra — mellyet meg-is nyertek; Ezek beszélték, hogy *Khotzimb*ban 4000 beteg *Törökök* fekszenek, hogy ottan az ostromlásban a' nagy *Magazin-is* el-égett, hogy ottann a' lovaknak kóftjok, abrakjok ugy el-fogyott, hogy búzával kelletik azokat abrakolni. — *Bánof-tzéről* a' tábortól ezen hónap' 2-dikán költ levél-szerént 6000 *Spáhifok* tsengő pengő muskával, öröm lövöldözések között érkeztenek-bé *Belgrádba*, a' kiknek mind fejer kontyok vala, melly nállok annak a' jele, hogy azok *Nemes emberek*: ezeknek ilyen tsendes bé-menetele a' *Zemlinből* nézőknek erőssen szúrta a' szemeiket. — A' *F. Udvari Tanátshoz* a' tábori *Vezérek* által fel-küldetett tudósítások ezek:

(**) *Erdélyi Komendérozó Grál Fábris Ur* tól *Jun. 4-dikén* költ jelentés-szerént: Az első gyalog *Székely Rgmtnek Obestere Horváth Ur*, a' *Gémesi kapun* kívül *Adtsudnál* táborba lévén, fel-tette szándékul, hogy *Foksán* nevű *Várofsotkára*, mellyben 400 *Törökökből* álló őrizet vala, rá-űsön; de ezen tzélra szükségesnek ítélte leg elsőbben is azon szálakra épült hidat el-rontani, a' mellyen a' *Foksánon* fellyül két órányi járó földre *Gollésti* és *Tzigányesti* között lévő 2000 *Törökök*, a' *Szireth* folyó vizén *Foksánnak* óltalmára által jöhetnének: erre nézve az említett *Horváth Ur* *Májusnak 27-dikén* a' szabad *Seregnek* egy részét azon hidnak el-ron-
tá-

tására el-küldötte ; a' hidat 20 Törökök és 40 Arnótok őrzik vala , kiket a' szabad Seregbéliek elkergettek, 4-et közülök el-ejtettek, a' hidat egészen el-rontották és egy Adsudi kereskedőt, a' ki már vasra veretve *Mavrojénihez* küldendő vala, a' Török rabságból meg-szabadítottanak. Ugyan azon napon maga az *Obester Horváth* Ur egy Batall. gyalogokkal, 6 ágyukkal, és egy Svadron Székely Húszárokkal jó reggel *Foksán*-felé meg-indult, és útjában a' hid el-rontásából jövő szabad seregbélieket magához vévén, 29-diken délben a' *Foksáni* térségre bé-érkezett : itt midőn a' szabad seregbéliek a' *Foksáni* őrizetnek vizsgálására előre küldettek volna, ők a' Törökökre magok erején mingyárt tüzelni kezdettek, következésképpen *Májor Lajos* Ur, a' Székely Húszárokkal nékiek sietve segítségére ment, kik olly formán vívelték magokat, hogy a' Törökök őrizetének *Foksánból* ki-kellett költözni edgy alkalmasint meg-erősített *Szfunt Juon* nevét viselő *Klastromba* vagy *Monaszteriába* : sőt minek-elotte *Obester Horváth* Ur a' gyalogsággal és az ágyukkal meg-érkezhetett volna, már az előtt a' Törökök a' *Klastromból* is ki-váltak kergetve, és ugy el is szaladoztak, hogy 26-nál többet közülök a' mi Húszárjaink el-nem foghattak ; a' kergetésben, és *Foksánban* mind öszve 50 Törökök estenek-el, és sokkal többen sebesítettek-meg, ugy hogy a' szaladó Törökök, a' sebesseiket alig vihették. Itten 8 *Mavrojéni* Zászlót, és egy ló-fark Zászlót, azon 3 közül, mely hármat a' *Porta* szokott adni az *Oláh-országi* *Hospodárnak* — két dobokat, egy trombitát, és 20 szekér búzát, mellyeket *Mavrojéni* küldött vala a' *Foksáni* őrizet számára, el-fogtanak a' mi Székely

katonáink : a' kik olyan jól vigyáztak magokra , hogy közüllök tsak 4. esett-el , és 3 sebesített meg. Ezen 3 meg-sebesítettek közül edgyiket elfogták vólt a' Törökök és meg-sebesítve el-is vitték vólt magokkal, mikor pedig utóljára két Török ö-tett le-vetkeztetné egy erdő szélyben, olly tzélből, hogy pénztől és köntörsétől meg-foszszák; és mi-kor edgyik éppen az ő tsizmáját húzná-le, ő a' földön ülven, a' tsizma húzó Töröknek fegyverét hirtelen el-ragadván, azt agyon lötte és fel-ugrott; a' másik Török pedig ezen meg-ijedvén el-szaladott : de majd meg gondolkodván a' szaladó Török vissza tér hozzája , szerentséire a' Székely az alatt ujra meg-töltötte vólt a' fegyvert és a' másik Törököt-is el-lotte. E' szerént a' Székely fel-öltözvén, a' töröknek paripáján és fegyverével még azon napon estvére a' maga táborához vissza érkezett. — Az Obester *Horváth* Ur közönségesen meg ditsérte valóságos Vitézi bátorságokat mind a' Húszároknak mind a' szabad seregbélieknek. Nevezet-szerént ditséretet kaptanak itten ezen következő Székely Húszár Tiszt Urak : Májor *Lajos* Ur; Báró *Szentkereszti Sámuel* Kapitány Ur, a' ki az ő Öseiről reá maradt hadi-ditséreteit maga-is neveli és minden tekintetben meg-érdemli; Kapitány *Kováts* Ur, Fő-Hadnagy *Pelei* Ur, egy mind formájára mind tökéletességeire nézve meg-különböztetett ifju Vitéz; — — ezeken kívül ditsértetnek még *Ernszt*, és *Rosenfeld* fő Hadnagy Urak-is. Az Oberster *Horváth* Ur egy őrizetet hagyott Foksánba, a' többivel pedig vissza-tért *Adsudhoz* a' Táborba, a' honnan a' *Jassiban* és *Foksánban* lévő Őrizetünkre vigyázhat, az ellenségnek pedig *Nyikurestig* minden

mozdulásaira fülelhet. — Hertzeg *Liktenstáinnak* Junius' 3-dikán költ jelentő tudósítása-szerént: 3000 főből álló gyalog és lovas törökök, két csoportban szándékoztak a' *Glina* folyó vizétől fogva *Staró-Szelloig* készült sántzunkban lévő *Sergeinkre* utni; kiknek feles számát midőn a' mi szélső vigyázataink észre vették volna, lármát lövén, a' *Sztáró-szello* sántzba visszahúzták magokat: a' sántzból jó módal botsátott ágyu gollyóbifok miatt, a' törökség szembe nem jöhetvén, edgyik része a' *Branovinai Fűrész-malmoknál*, más része pedig a' *Katinovatzi* hidnál az *Olina* folyó vizén szándékozott a' sántznak két végeire kerülni; de ezen hidnál edgy 20 legényel lévő *Káplár* olly vitézül ellent állott, hogy a' törökség egy-néhányszori próbája után-is által nem mehetett, hanem mindenkor kárával kénytelenített visszahúzó térni; és utóljára ezen rész-is a' *fűrész-malom*-felé mentekhez tsatolta magát: de itt-is a' *Szluiner* Seregnek egy *Osztálya* által, *Májor Knezevits* Vezérsége alatt; és majd a' *Bánál* Seregnek 2-dik *Májor* *Kompániájának* el-érkezése által, nem csak által nem botsátattak, hanem két óráig tartott tsata után meg-futamtatván, a' határ széllelig kergettettek. Midőn ezen tsata folya, éppen akkor *Májor Zakits*, egy 70 esztendőös tisztes öreg hadi férfiú, (a' ki már fizetéssel nyugodalomra botsátott vala, és ezen háborunak kezdetekor önként kért vala szolgálatot) 80 Sereisanusokkal a' *Törököknek* eleibe szándékozik vala kerülni, hogy visszamenő úrjokban őket meg-akadályoztassa; a' midőn a' *Kolloi* tsárda mellől egy el-bujt *Török* által ezen tisztes öreg agyon lövették. Ennek esete után fok *törökök* les-hellyeikből elő-rohanván, 40-ig valót

lót a' Serefsánusok közül le-aprították, kik között el-esett Zászló tartó *Trivánovits*-is: ezeken kívül részünkről csak egy esett-el a' kergetésben, és 4-en megsebesítették. A' Törökök közül 34-en, egy Zászló-tartójokkal edgyütt a' tsata piatzán halva maradtak; 40 halottakat pedig a' törökök, kiket magokkal el-vittek vala, hogy jobban szaladhassanak az *Olinitza* vizébe hányták, mellyek az után a' miéink által a' vizből ki-szedettek; a' több halotjaikat és sebesseiket a' Törökök magokkal el vitték. Itt a' *Stáro szelló* sántznál a' tsatának kezdetekor, a' törökök 12 házainkat, és egy néhány örző kunyhóinkat fel-égették. (**)

A' *Zemlini* táborhoz *Belgrádból* az a' hir ment által, hogy a' jó szivü, és tökéletességeire nézve tiszteletet érdemlő *Deli Achmet Abdi Bafa*, a' *Belgrádi Komendáns*ságból, a' *Török Tsászár*nak egy *Fermánja*, (*petsetes parantsolatja*) által le-vettetett, azért, hogy a' *Zemlinnél* állott *Sántzok*nak készületeit meg-nem tudta akadályoztatni, sem a' *Sántzot* el-rontani: továbbá azért, hogy ezen jó öregnek fia volt a' *Sabátsi Komendáns*, a' kinek keze alól azon *Vár* a' mi *Sergeink* által meg-vétetett.

Péter-Várából iratik, hogy a' *Spanyol Követ* onnan a' maga *Udvarához* visszahivatott: ugyan ezen *Levél* szerént tapasztalván a' *Muszka Udvar*, hogy a' *Svékusok* *Finniában* nagy tábort gyűjtenek, alkalmas *Serget* állított azoknak ellenébe vigyázatra, hogy véletlen és a' *Muszkáknak* hírek nélkül semmi mozdulást és annyival-is inkább bé-üést ne tehessenek. — A' *Diván* a' *Török birodalmokba* minden-felé *Papokat* küldött-ki, hogy a' *babonás népet* *prédikátziójok* által a' *hadakozásra* fel-indítsák;

tsák: minden Töröknek pedig egy nyomtatott imádságot kell magával a' táborba a' nyakába függesztve hordozni, melly imádságot a' Mufti maga irt és meg szentelt: már ezt az opiummal meg részegített babonás Törökség igen erős eszköznek hiszi a' győzedelemre.

*Brassó*ból ezen h. 12-dikén költ Levél: „ A' mi Sergeink jó móddal őrzik a' határ széleket, és ám-bár az Oláh-orzági Vajda tellyes tehetsége-szerént igyekezik bé-ütni, de mindenütt bé-van a' kapu zárva. A' Bojérok közül még némellyek velle barátságban és edgyezésben vagynak; egy az ő leg-bizottabb Bojérjai közül mint egy 100 lovasokkal a' mi havasaink között lévő szoros uton bé-akarván jöni prédára, észre-vétetett egy havasi vadásztól, a' ki rövid ösvényeken sietvén, a' közelebb lévő őrizet Tisztjének meg-jelentette az ellenségnek érkezését, és ígérte egyfzersmind, hogy ha a' Tisztnek tettzik egy néhány jól lövő katonákat el-botsátani, ő azokat olyan helyre fogná vezetni, a' honnan az ellenséget magok kára nélkül kedvekre löhetik: el-is botsátott vele a' Tiszt 25 legényt ló-háton, de lovaikat 5. legénynek őrizete alatt hagyván, a' többi vas matskákkal hágott-fel a' kősziklákra, a' honnan valósággal 54-et el-is ejtettek az ellenségből: itt nevezetes az, hogy az 5. legény a' tüzelést hallván, mind a' lovakot mind a' több pajtánsaikat oda hagyták és az erdőben el-bujtanak: a' többi pedig el-kergetvén az ellenséget 42-prédált lovakkal szerentséfen viszi-tá tértenek.

Azt erősitik ezek a' hírek-is, hogy újra sok ezer Török jött *Pitești*be, a' kik közzül némellyek az *Ólt-vizén* által jöttek, és *Rimnik*be szállottak-

meg. — Az Ólt-vizén tsinált eleséget hordó-hajó jobban-is el-sült, mintsem gondolták: harmad-fél óra alatt *Bojtzától*, egy falutól a' veres Toronyi útnál, *Kinébe* meg-rakódva el-mentek rajta, a' mellyet látván több hajókat-is kezdetek tsinálni, hogy az Oláh-országba már benn lévő Sergek annyival jobban kaphassanak eleséget. — Nem volt igaz 's itthon maradt.

— — — — —
 — — — — —
 — — — — —
 — — — — —

— — — — — A' múlt h. 27-dikén egy Török Zászlót vittek-bé Szebenbe, a' mellyhez egy Kozlegény a' Toskána Húszár Regem. 5. Török megölése által jutott *Kimpelungánál*: minthogy az ilyen mondva tsinált Húszár-fiak' vitéz magok viselték, a' meg-rettent Török szivben az eleven érik mind Mólduvában mind Oláh-országban; a' Török igen félelmes tisztelettel viseltetik a' Húszárok eránt; és leg-első gondjok az, mikor Spiont küldenek-ki, hogy azt tudhassák-meg, ha tsákos süveg van-é vagy ágyu a' mi Sergeinknél.

Ez azon *Afszonyok Imádsága*, mellyet egy Berlini Kereskedő minden este maga előtt térden-álva mondatott vala-el Feleségével mind addig, mig végre az afszony meg-únván, Férjét a' Papi-székre idézte, 's attól el-vállasztatott. Irta volt hajdon edgy *Augustinus Barát Abrahám a' Sancta Clára*.

Mindenható Isten! ki az Afszonyi-állatot tsontból formáltad, add azt a' Kegyelmedet nékem, hogy sem Uramhoz, se másokhoz ne légyek olyan kemény, mint a' tsont, engedetlen, meg-átalkodott, nyakas, durtság, és magam feje után járó. Légy ke

kegyelmes édes Istenem az én aszszonyi erőtlenségeimnek, 's fordítsd-el tőlem a' velem született vakmerőséget, belém-rögzött gyanakodást, alhatatlanságot, a' Kevély gondolatokat, fel-gerjett képzelődéseket, és a' rendeletlen ki-vágyásokat, 's kívánságokat Ments-meg már valaha a' módik' ortza vakolások, festések' és haj-tornyozások bolondságától, ne-légyek tovább-is nevetsége az Okosoknak. Tégy vigyázobbá a' mások' jó-hire neve meg sértésében, és őrizd-meg az én nyelvemet a' szó-hajtástól 's rágalmazástól az aszszonyok gyülekezetében, 's kivált a' fetsegés, és fúttogás viszketegségitől a' Te Templomodban; szemeimet pedig a csiklándozástól, és ide 's tova való kandikolástól. Adjad azt a' Malasztodat, hogy senkihezis, kivált az én jó Férjemhez, a' kit a' te mennyei gondviselekedés ingyen Kegyelemből Fejemmé és Urammá rendelt, hamis, tsalárd és álnok ne légyek; ne viseljem magamat hozzája az álnak *Délila* módjára vakító két-fzin tsalárdsággal, kedvetlenül és durczáson; az ő barátit, és barátnéit tsendefen és Keresztényi szeretettel lássam, ne morogjak zörögjek nappal a' házba mint egy gonosz lélek, és éjjel adjak tsendes nyugodalmat az ő el-lankadt érzékenységeinek; minden házi dolgot vigyek, és vitesek véghez, 's hadgyak menni rendel, tsendefen, és betsületesen. Adjad, hogy légyek mindenkor betsületes és józan, szelid és engedelmes, tsendes és halgató, hiv és álhatatos, kegyes és tüdő, szorgalmatos, és otthon ülő, igaz és egyenes, jól tévő és háládatos, jámbor és alázatos. Nem az én akaratom légyen-meg Uram, hanem a' tiéd, 's az után az én Uramé mindenekben. — Minden sziveknek és veséknek vizsgálója

Men-

Mennyei Szent Isten! ki az én szemeimnek tsalárd
 tzéllal húlló leg-kifsebb göny tsepjeit-is előre lá-
 tod, merre gördülnek; ne engedjed, hogy ezek által
 az én jó szivü Férjemet meg-tsalhassam, el-hitet-
 hessem; ölteztesd-fel őtet minden tsalárdságaim el-
 len a' Te kegyelmed mejvasába, hogy ha a' tsa-
 lárd ördög' intselkedései annyira öziönöznenek is,
 hogy én az én természeti erőtlenségeimet hazugság-
 gal, meg-esett büneimet más szinnei takargató szók-
 kal szépítném-is, ő azoknak hitelt ne adhassan; ne
 hogy ez által a' gonosz *Potifárnéval* nagyobbakra
 vetemedjem, és másoknak vezedelmekekre útat szól-
 gáltassak. Világosítsd-meg Uram az én fenn néző
 és nagyra vágyódó szemeimet; mellyekkel az én el-
 ső Anyámban tsupa kevélységből a' meg-tiltott fá-
 nak gyümölsére tekintettem vala; adj az én öltező
 tükrömnek, melybe eddig napjában számtalan fok-
 szor belé - tekintettem, és a' mellyet eddig szép-
 ségem' itélő birájának tartottam, olyan tehetségét,
 hogy az én mesterséggel készült hervadó külső szép-
 ségemmel az én belső motskaimat-is ki-mutathassa,
 és magamat magammal meg-esmertethessen; hogy ha
 szintén lennének-is olyan tsalfa hizelkedők, kik en-
 gemet angyali szépséggel fel-ruházotnak lenni mon-
 danának-is, azoknak ne-hihessek. — Öriz-meg vég-
 re, hogy ne kívánnyak nagyobb lenni az én U-
 ramnál; ne erezd az én nyughatatlan eszemet arra
 az ördögi gondolatra, hogy nálánál jobb Urat ér-
 demlettem volna, mert ő reája sem vagyok méltó,
 és az ilyenek tsak pokolbéli fugarlások — ments-
 meg óh édes Istenem tőlek! adjad utóllýára Uram
 Isten! hogy ne tartsak a' Világon semmi olyan drá-
 ga Kintset, mint az én Uramot, és őtet halálomig
 meg-tudjam betsülni. Amen.

Elegyes Apróságek.

Azok, kik Bétsben a' hadi Tiszt Urak rangjának grádits-fogain alá's feltekintgethetnek azt erősítik, hogy Generálm. Fábri Ur 44 Obestereknek tétetett elejekbe; midőn ezen mostani Rangjába lépett. — A' Tábornál eddig Generálmájorságot viselt Gróf Nádasdit, gyengélkedő egészségére nézve, ő Felsége a' Táborból való szolgálatból elbótsátván, ugyan azon Rangal a' Morvába lévő Sergekhez küldötte szolgálatba. — A' Német Levelekben olvassuk, hogy Ferentz fő Hertzeg egészségében gyengélkedvén, ennek visszafszerzésére nem sokára Bétsbe fogna visszajöni. — Ö Felsége pedig szüntelen való jóegészséggel lenni iratik a' minden napi fegyver zörgések között; és azt olvassuk, hogy nem régiben némely Vezéreivel beszélgetvén, így szólott volna: Eddig titkos ellenségekkel bajoskodtam; most már nyilvánvalókkal tsatázom, és ezen utolsó engemet koránt sem nyughatatlanit annyira, mint azon első; úgy hogy mondhatom, a' Bétsi Palotámban nem aludtam olyan tsendes nyugodalommal, mint a' Zemlini Majorházban aluszom. — — Némely Politikusok nagyba mernek fogadni, hogy Juniusnak végéig a' Pruszus katonák Dántzigot elfoglalják és belételepednek. — A' mennyire Beszarábiában a' Törököknek és Oroszoknak egymás ellen tett mozdulásait edgy Lembergi Levélből olvashatjuk, még azok eddig csak masérozásokkal fáraztották magokat. *Románzovnak* kevesebb számú katonája lévén mint a' Törökök és a' Tatárok, tehát bizonyos les-helyekből mind eddig nem igen mozdult-meg; de a' Törökök is ravaszabbak, hogy sem az ő les-helyeiket ürefsen hagynák; sőt látván

a' *Séráskier Bafa* a' *Muszkáknak* majd *Bender*, majd *Otzakov* felé intézett tettett mozdulásokat, *Befsa-rábiába* bejebb húzta magát. A' *Khotzimi Bafa* pedig, hogy zár alatt lévő lába meg-ne sikkadjon, a' *Generál Smertzing* keze alatt valókra egy ki-ütést tett vala; de nem lévén reménytelen ezen ki-ütése, olyan ágyuzással fogadtatott, hogy viaskadó duhós bátorságát el-vesztvén, a' Vár-felé meg futomadott; kit a' mi betsületes Húszáraink egézfizen a' Vár kapuig kísérvén, a' kiket utól érhettek alkalmasint közöntgették. —

Budán ezen hónap' 2-dikán költ Felséges *Ren-*
delés. „Minthogy azt nem lehet várni, hogy a'
 föld-mérést vagy In'sinéri tudományt tanulók, az
 elejekben szakott idő alatt, mind azokban a' mel-
 lyek egy Vármegye Föld-mérőiben meg kívántat-
 nak, magokat tokéletefekké tehessék; és minthogy
 az Oskolai tanulás gyakorlása nélkül szintén ugy
 nem elegendő egy Vármegye In'sinérjének formálá-
 sára, valaminthogy a' gyakorlás, fundamentumos
 tanulás nélkül nem elég: tehát ő Felsége kegyel-
 mesen parantsolni méltóztatott, hogy azon Föld-mé-
 rést tanuló Ifjak, kik a' Pesti Univerfitásban tanula-
 fokat el-végezték; mind addig se diplomát ne kap-
 janak, se Vármegyékre bé-ne vétefsenek, valamé-
 dig két esztendőket az ide való hajós *directionál*,
 vagy bizonyos Vármegye In'sinérjénél gyakorlásban
 el nem töltöttek, és arról hiteles bizonyság leve-
 let nem mutatnak; melly bizonyság levelet csak u-
 gyan az említett Budsi hajós *Directio* fog meg vis-
 gálni. Továbbá ezen dolog iránt, az 1782 ben
 August: 30 - dikán 6548-dik szám alatt, és 1786-
 ban Mártzius 21-dikén a' 12615-dik szám alatt költ

Felséges Rendeléseknek szorgalmatos meg-tartását ő Felsege kegyelmesen parantsolja. —

A' Khotzimi Basa némely Követeket küldvén Káminiekbe, kérette azok által a' Lengyel Generál Viedet, hogy tselekedje véle azt a' barátságot, hogy engedje-meg egy kevés gabonának a' Káminieki Lengyel malomban lejendő meg-öröltetését; mert a' Hertzeg Kóburg Sergei annyira bé-zárták a' malomba menő utakat, hogy tellyeséggel nem örölnek, gabonájok ugyan volna; de a' lisztjek el-fogyott.

Ezen kérésre a' Lengy Komendáns Grál Vied a' Basának maga személye számára küldött 2' fák szép fejer lisztet ajándékba olyan izenettel, hogy a' malomokban fok gabonának meg-örölését addig meg nem engedheti, mig a' *Varsai* Udvarnak az iránt jelentést nem télsen. Fülibe menvén Hertzeg Kóburgnak, hogy a' Khotzimi Basának Követei Káminiekben jártak, meg-tudakoztatta, hogy mit kerestek Káminiekbe, és meg-örvendett rajta mikor meg-hallotta, hogy a' Khotzimi törököknek lisztjek nintsen, melly-szerént nem fokáig léssen szükség ostromlani, mert az éhség miatt-is kételenek lésszenek magokat fel-adni, vagy kétség kívül eddig fel is adták.

Foksánnak el foglalásáról, (melyről a' haditanátshoz jött tudósítást a' két tsillag jegy alatt le-irtuk) Szebenből egy kifsé külömbözöleg tudósítunk; hogy tudnillik el-érkezvén Obester Horváth Ur Májusnak 28-dikán estvére Spárkátz nevü Faluba, onnan 29 dikre virradólag 1. órakor meg-indúlt Foksán felé, és az Obester Ur még edgy órányi járó földre vala Foksántól, mikor már az előre-botsátott szabad-seregbéliek a' tsatát el-kezdeték, kiknek segítségére leg-elsöbben-is Fő Had-

nagy *Peleit* küldötte egy tüzg Székely Húszárokkal. Ezen egész tsatában nevezetes az; hogy az el-esett törökök többnyire Húszár kard éle által estenek-el nem pedig gollyóbis által. Kapitány Báró *Szentkereszti* itten nem tsak katonáit vezérelte vitézül, hanem maga személlyes példája által-is meg-mutatta, hogy kell a' Húszár kardot a' Török nyaka körül fon-toson hordozni. Kapitány *Kováts* egy tsoport Törököt külön választván, azokat a' *Gollesti* erdőig kergette; de ottan tsak azon vette észre magát, mikor 200 lesben lévő Törökök által körül vétetett, de a' Vitéz Kapitány *Kováts* Ur nem tsak katonáival tudott utat vágatni magoknak, hanem személyesen is egy-fzersmind hat Török rá-támodván, mindeniktől megtudta magát vigyázó ferénysége által óltalmazni. A' többi a' fzerént vagyon a' mint feilyebb meg-iratott. — A' *Szniatini* és *Horodenkai* tábori Is-potályokban Bukovinában 60. betegek és sebesek feküsznek, a' kik közzül azokat a' kik kardal vágat-tak-meg, igen bajos gyógyítani, mert mingyárt vad hús — esik a' sebbe, a' melly a' legényt a' Világ-ból ki-végzi. — Ki tettzik a' vas-fzeg a' sákból. Egy *Barkó* Húszárját a' m. h. 25-dikén egy-néhány török körül vett, a' Húszár egy völgybe tsalad, de ott-is a' makats török kergetvén, a' lovát alólla ki-löt-te, 's a' Húszárona kettöt jót szelt a' kardjával, és minthogy hólnak tartotta már lenni, a' fejét-is el-akarta vágni: de a' Húszár-is látván hogy több ket-tőnél a' dolog, a' mint lehet fel-ugrik, 's a' törö-köt szépen meg-öli, a' tzifra kardját és egyéb drá-ga fegyvereit tölle el-szedte, 's a' Táborba visszaz-ment. —